

**СОСТОЈБА СО ГРИП ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА,
СЕЗОНА 2022/2023
(49-та недела, до 11.12.2022)**

Неделни податоци

Во текот на **49-та недела** од 2022 година (05-11.12.2022), во Република Северна Македонија пријавени се **93 (I=5,1/100.000)** случаи на групни пријави за заболени од грип/ заболувања слични на грип, 60,3% повеќе во споредба со претходната недела (n=58).

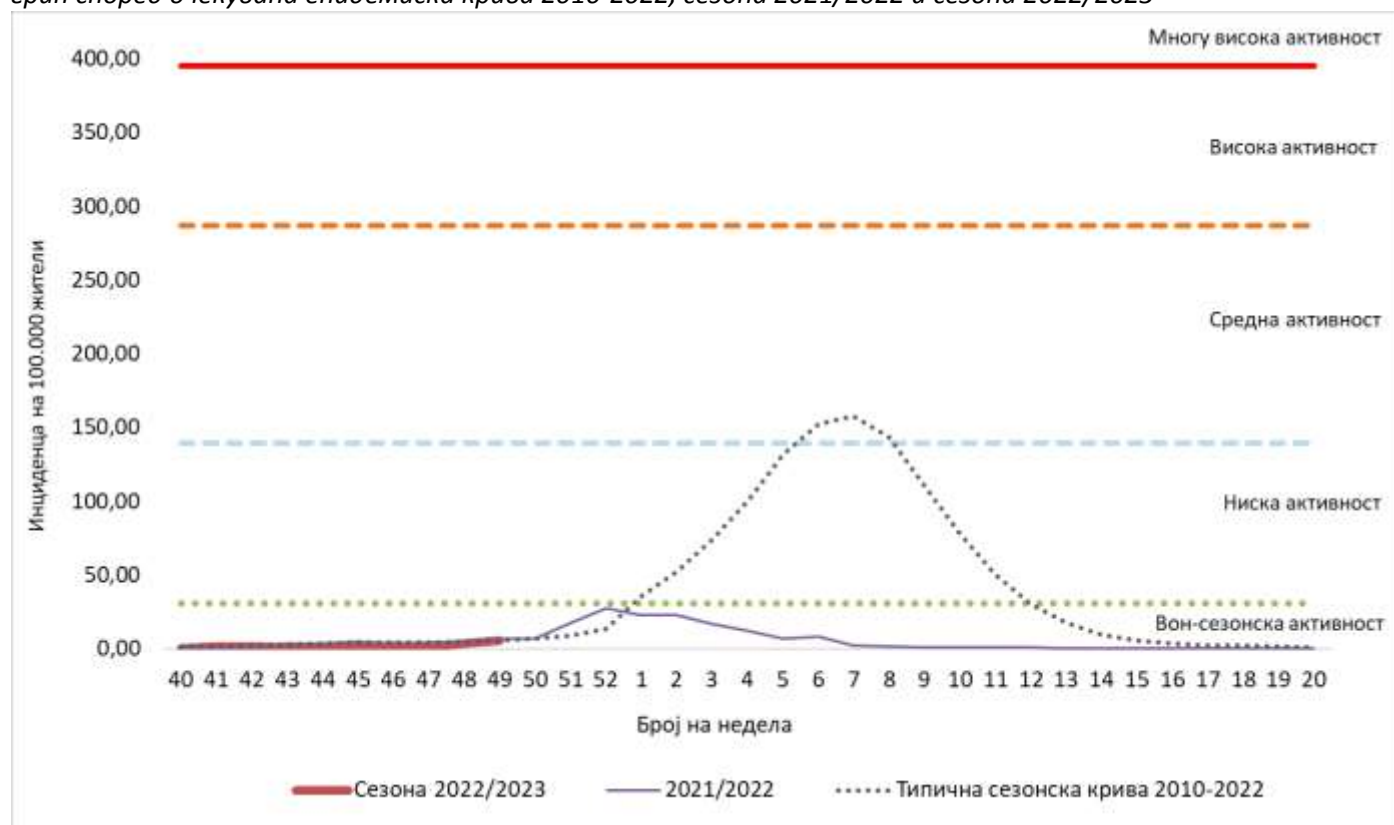
Бројот на пријавени лица оваа недела споредено со 49-та недела од минатата сезона (n=134) е намален за 30,6%, а во споредба со бројот за 49-та недела од типичната епидемиска крива (моделирани од последните 12 сезони) (n=99) е намален за 6,0% (Графикон 1).

Во текот на 49-та извештајна недела, во вирусолошката лабораторија на ИЈЗ РСМ, пристигнаа 252 материјали за лабораториско тестирање на грип од кои 22 од сентинел САРИ надзорот, паралелно тестирани за грип и COVID-19. Притоа, детектирани се 3 (1,2%) позитивни случаи, еден од рутинскиот надзор и 2 позитивен случај од сентинел САРИ надзорот, 2 Influenza A несубтипизирани и еден Influenza A/H3.

Од САРИ примероците, 13 се тестирани за респираторен синцијален вирус, од кои 6 се позитивни. Кај еден примерок е детектирано присуство на Adeno virus.

Пријавената инциденца е под неделната граница на сезонската активност на вирусот на грип (I=30,91/100.000), односно сè уште не е достигнат прагот на влез во сезоната на грип (Графикон 1).

Графикон 1. Нивоа на интензитет и неделна дистрибуција на заболените од грип/заболувања слични на грип според очекувана епидемиска крива 2010-2022, сезона 2021/2022 и сезона 2022/2023

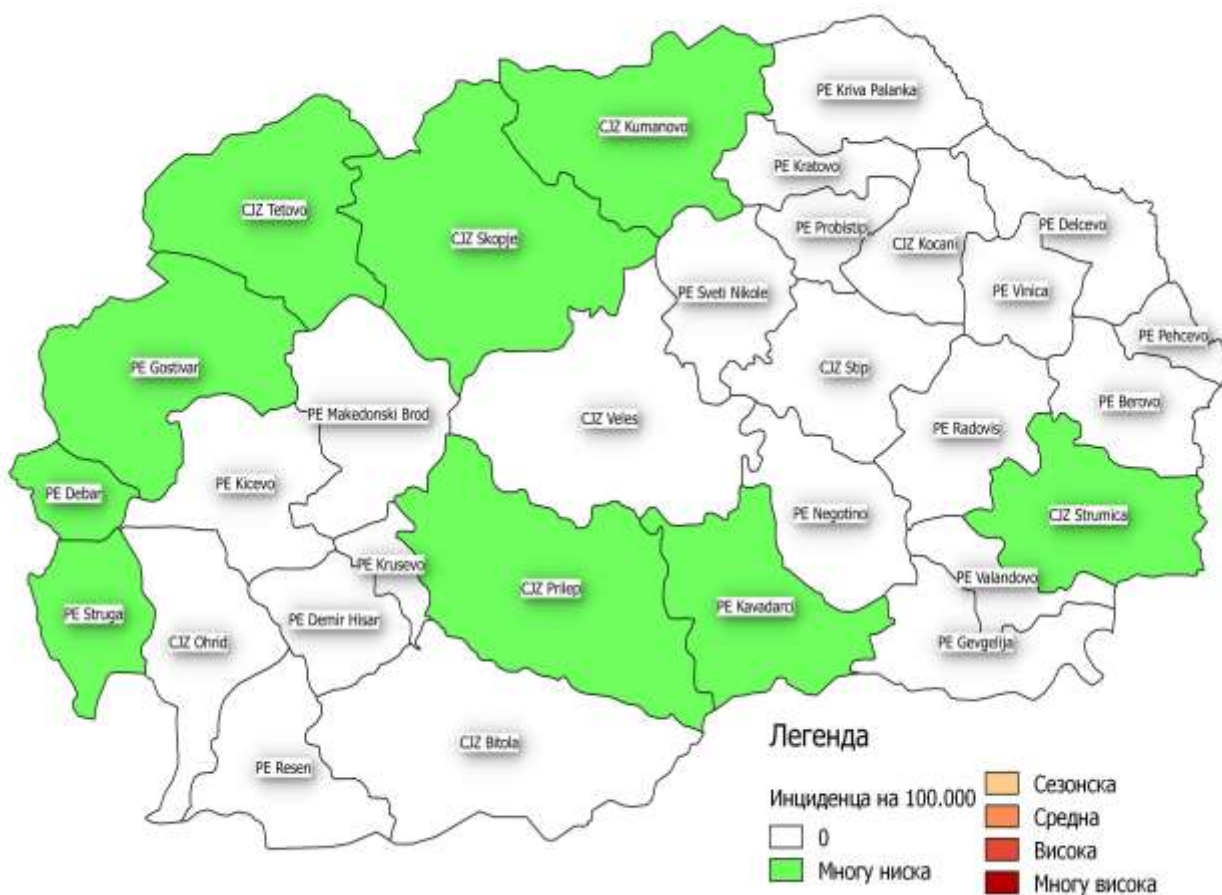

Во однос на возрастната дистрибуција, 51 лица се на возраст од 15-64 години, 25 кај деца на возраст од 5-14 години, 9 лица на возраст над 65 години и 8 се регистрирани кај деца на возраст од 0-4 години. Највисока инциденца (11,6/100.000) се регистрира кај децата на возраст од 5-14 години.

Заболените се пријавени од девет ЦЈЗ/ПЕ, во Тетово – 38, Гостивар – 16, Куманово – 14, а во Кавадарци, Дебар, Струга, Прилеп, Скопје и Струмица, бројот на пријавени е помал од 10.

Во сите извештајни единици кои пријавија случаи во текот на оваа недела се регистрира многу ниска активност на вирусот на грип (Картограм 1).

Картограм 1. Ниво на активност на грип според инциденца на 100.000 жители, 49 недела 2022

Во текот на оваа недела, регистриран е еден смртен случај асоциран со грип. Се работи за лице на возраст од 60 години од Скопје кој бил хоспитализирани во УК за Пулмоалергологија во Скопје. Кај починатото лице е утврдено присуство на коморбидитети (кардиоваскуларни и белодробни) и не бил вакциниран со вакцина против сезонски грип. Кај починатото лице, лабораториски е потврдена Influenza A несубтипизиран.

Кумулативни податоци

Во сезоната 2022/2023 вкупниот број на случаи на грип/ заболувања слични на грип изнесува **295 (I=16,1/100.000)**.

Во споредба со истиот период од минатата сезона (n=643), бројот на пријавени случаи е намален за 54,1%, а во однос на моделот од последните 12 сезони (n=608) се регистрира намалување од 51,5%.

Кумулативно, заболениите се пријавени од единаесет ЦЈЗ/ПЕ. Најголем број на заболени лица (n=122) и највисока кумулативна инциденца (41,4/100.000) е регистрирана на територијата на Тетово. *(Табела 1 во Прилог)*

Во однос на дистрибуцијата на заболениите по возрастни групи, најголем број на заболени се пријавени во возрастната група која опфаќа најголем дел од населението (од 15-64 години) - 187 случаи (63,4%), а највисока инциденца (30,0/100.000) се регистрира кај децата на возраст од 0-4 години (n=29). *(Табела 1 во Прилог)*

Дистрибуција на случаите од сезонски грип/ заболувања слични на грип по месеци *(Табела 1 во Прилог)*:

- октомври – 62 случаи или 21,0%
- ноември – 82 случаи или 27,8%
- декември – 151 случај или 51,2%

Во досегашниот тек на сезоната на грип, регистрирано е едно починато лице асоцирано со грип.

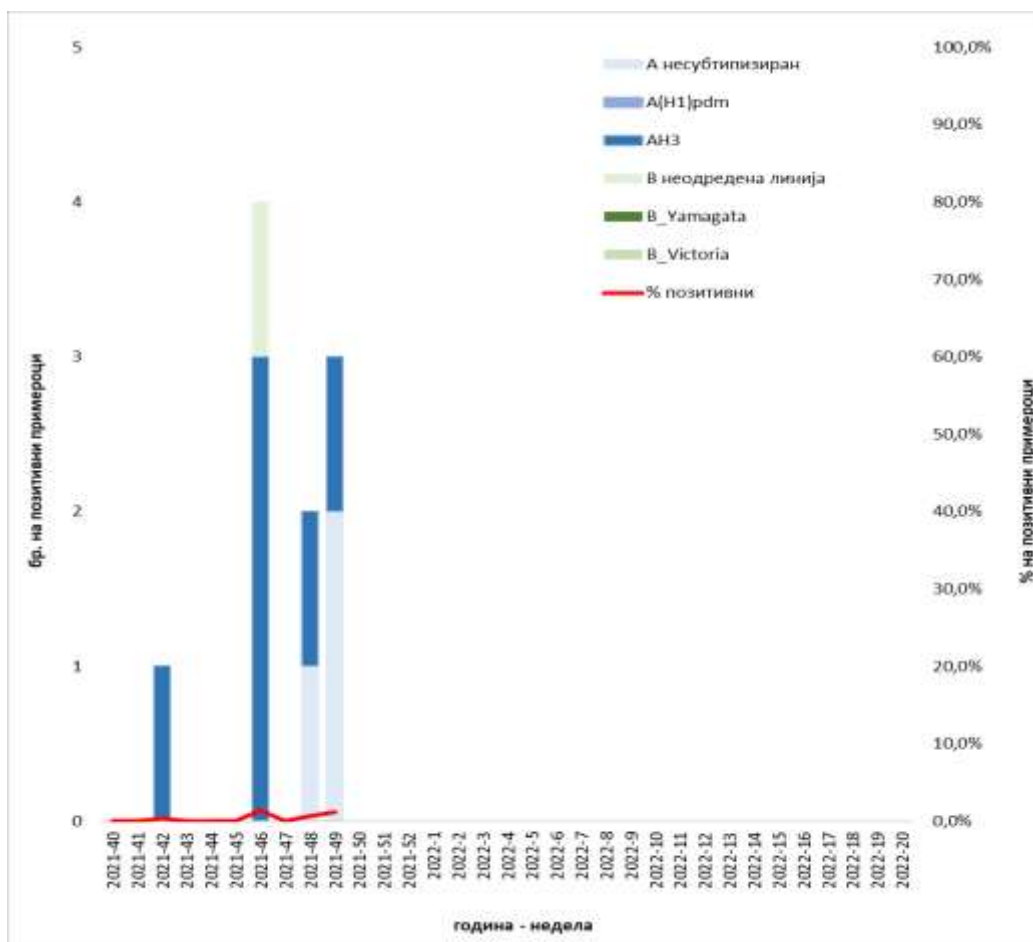
ВИРУСОЛОШКИ НАДЗОР

Од почетокот на сезоната 2022/2023, заклучно со 49-та недела, во вирусолошката лабораторија на ИЈЗ РСМ пристигнати се 2.822 материјали од здравствените установи - од амбулантски и болнички лекувани пациенти за тестирање за присуство на вирусот на грип, од рутинскиот и сентинел СARI надзорот.

Регистрирани се 10 позитивни случаи, 6 Influenza A/H3 (од кои еден е A/H3N2), 3 Influenza A несубтипизиран и еден Influenza B. (Графикон 2)

Кумулативно, од СARI примероците, 42 се тестирани за респираторен синцицијален вирус, од кои 26 се позитивни. Кај три примероци е детектирано присуство на Adeno virus.

Графикон 2. *Неделна дистрибуција на број и процент на позитивни примероци на грип 2022/2023*

ЕПИДЕМИОЛОШКИ КОМЕНТАР

Се забележува зголемување на бројот на заболувања слични на грип, кој сè уште е под неделната граница за сезонска активност. Резултатите добиени од вирусолошкиот надзор над инфлуенца се под границата на позитивност од 10%. Согласно овие податоци, Р.С. Македонија има спорадична раширеност и низок интензитет на активноста на вирусот на грип.

ВАКЦИНАЦИЈА ПРОТИВ ГРИП

Вакцинацијата против сезонски грип е најефикасна заштита од ова заболување. Институтот за јавно здравје препорачува вакцинација на целото население, особено на лица кои припаѓаат на т.н. ризични групи (согласно препораките на СЗО):

- Постарите лица (над 65 години)
 - Деца на возраст од 6-59 месеци
 - Лица постари од 6 месеци со хронични болести
 - Бремени жени, и
 - Здравствени работници.
- ❖ За сезоната 2022/2023, Министерството за здравство обезбеди бесплатна четиривалентна вакцина во вкупна количина од 40.000 дози, наменета за приоритетни групи население. Дополнителни 20.000 дози на четиривалентна вакцина се обезбедени преку донација од PIVI (Partnership for Influenza Vaccine Introduction).

Вакцинацијата против сезонски грип за сезоната 2022/2023 започна на 19.10.2022 и се спроведува во Центрите за јавно здравје со нивните Подрачни единици и/или Здравствените домови. Закажувањето за бесплатните вакцини се одвива преку веб страната www.vakcinacija.mk.

Според податоците од Управата за електронско здравство, од почетокот на вакцинацијата, а заклучно со затворањето на овој извештај, вакцинирани се вкупно 54.496 лица од ризичните категории население со бесплатни вакцини.

- ❖ Дополнителни 6.000 дози комерцијални вакцини се набавени од страна на Центрите за јавно здравје, како вакцини за останатото население кое не спаѓа во горенаведените групи, истите можат да се добијат за одреден финансиски надомест и се спроведува во Центрите за јавно здравје со нивните Подрачни единици.

Во однос на комерцијалните вакцини, вакцинирани се 2.552 лица.

Заклучно со 49-та недела, во Р.С. Македонија, вакцинирани се вкупно 57.048 лица со бесплатна или комерцијална вакцина.

ЕВРОПСКИ РЕГИОН

*Извор: <https://flunewseurope.org/>

Согласно извештајот на Flu News Europe објавен за 48-ма недела 2022 година за активноста на вирусот на грип низ Европскиот регион:

- Процентот на сите примероци од примарна здравствена заштита од сентинел од пациенти со симптоми на ИЛИ или АРИ кои биле позитивни на вирусот на грип е 20% (15% во претходната недела), што е над епидемскиот праг поставен на 10% четврта недела со ред.
- Активноста на грипот се зголемува низ регионот, 14 земји пријавиле регионална или широко распространета активност со среден до многу висок интензитет. Германија, Грција, Киргистан, Узбекистан и Италија пријавија над 40% позитивност во сентинел системот од примарната здравствена заштита.
- Се детектираат вирусите на грип тип А и Б, при што А/Н3 е доминантен во сентинел, а А/Н1pdm09 во редовниот надзор.
- Хоспитализирани пациенти со потврдена инфекција со вирусот на грип се пријавени од одделенијата за интензивна нега, другите одделенија и САРИ надзорот. Инфекции со Influenza В се пријавени од земји во источниот дел на Регионот, додека главно детекциите на А/Н3 се пријавени во западниот дел на регионот и земјите од ЕУ/ЕЕА, но со зголемен број на детекции на А/Н1pdm09.

Според квалитативните индикатори, во однос на интензитетот, 11 земји се на базично, 16 на ниско ниво, 9 земји на средно ниво, 2 земји на високо и една земја на многу високо ниво.

Според географската распространетост, 3 земји немаат активност, 16 пријавуваат спорадични случаи, 6 со локална распространетост, 4 земји – регионална географска распространетост и 10 земји широка распространетост.

***Оддел за епидемиологија на заразни болести
Институт за јавно здравје***